

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

«__» _____ 2018 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ**

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки: 6.020302 Історія

Факультет: історичний

2018–2019 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Нефьодов Дмитро Валерійович, в. о. доцента кафедри історії, кандидат історичних наук

Програму схвалено на засіданні кафедри історії
Протокол від 27 серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри історії _____ (Ніколаєв І. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту історії, політології та права

Протокол від «__» _____ 2018 року № __
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «__» _____ 2018 року № __
Голова навчально-методичної комісії університету_____(Василькова Н. І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія і методика правового виховання» складена Нефьодовим Д. В. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямку 6.020302. Історія*.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є правове виховання як складний соціально-педагогічний процес, що посідає особливе місце у системі громадянського виховання. Навчальна дисципліна «Теорія і методика правового виховання» розглядає питання, що пов'язані із з'ясуванням сутнісних характеристик правового виховання, його місця у процесі соціалізації людини, антропологічних та соціальних підстав правового виховання з метою формування правової особистості

Міждисциплінарні зв'язки: програма змістовно взаємопов'язана з іншими дисциплінами навчального плану бакалаврів, і, перш за все з дисциплінами «Теорія та методика навчання суспільствознавства», «Теорія держави та права», «Філософія» на основі інтеграції отриманих студентами раніше професійно-педагогічних знань, вмінь і навичок.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування професійного світогляду студентів, як носіїв зразків правової поведінки.

Завдання дисципліни:

- забезпечити усвідомлення студентами сутності, змісту й функцій правового виховання, його місця у формуванні правової культури та правосвідомості громадян України, важливої ролі в побудові правової держави;
- формування й розвиток у студентів сучасного системного правового світогляду;
- ознайомлення студентів з вітчизняними та зарубіжними зразками та особливостями правового виховання;
- оволодіння студентами системою знань про форми, методи та принципи правового виховання з метою їх практичного застосування у професійній діяльності;
- виховання у студентів високих моральних якостей та стандартів правової поведінки, оснований на загальнолюдських та національних цінностях, почутті відповідальності за виконання професійного обов'язку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- головні проблеми правового виховання та основні філософські підходи до їх розуміння;
- зарубіжні та вітчизняні моделі правового виховання;
- структуру правового виховання та етапи правовиховної роботи з метою їх застосування у професійній діяльності;

- особливості впливу правового виховання на формування демократичної правосвідомості та правової культури громадян України;
- специфіку форм та засобів правового виховання у правоохоронних і судових органах України;
- основні напрямки та шляхи розвитку правового виховання як важливого засобу реалізації принципу верховенства права.

вміти:

- самостійно аналізувати явища і процеси в системі «людина–право» в їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням трансформацій, що відбуваються у світі й країні;
- критично оцінювати соціальні, правові, політичні, економічні, культурні й соціально-психологічні явища та процеси в Україні з точки зору утвердження принципів правової держави;
- формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію, бути зразком правової поведінки;
- володіти методикою правового виховання та розуміти особливості її застосування у професійній діяльності.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I Загальнопредметні, що передбачають набуття і розвиток здатності:

- самостійно здобувати нові знання із різних джерел, працювати з різними джерелами інформації;
- виділяти головне, суттєве при відбиранні та структуруванні навчального матеріалу з предмету;
- формувати позитивну мотивацію навчально-пізнавальної діяльності, активності й самостійності учнів;
- дотримуватись у процесі навчання принципу системності, систематичності й послідовності;
- доступно викладати навчальний матеріал за допомогою чіткої наукової аргументації, продуманої розповіді за інформаційними питаннями теми, використовуючи зручний та інформативний ілюстративний матеріал, сучасні засоби навчання;
- володіти основами сучасних інформаційно-комунікативних технологій;
- постійно підвищувати рівень особистої культури та фахової майстерності.

II Фахові, які передбачають:

- вміння застосовувати одержані знання з правового виховання в педагогічній діяльності, при викладанні правничих дисциплін; для оцінки проблем професійного, суспільного та особистого життя;
- розвиток у молоді ціннісного ставлення до сучасних прав і свобод людини і громадянина, вміння їх реалізувати в різних сферах життя, застосовуючи чинне законодавство; виховання поваги до законності та правопорядку;

- розвиток в учнів вміння алгоритму розв'язання правових ситуацій та юридичних задач. Аналізувати та вміти самостійно оцінювати зміст конкретних нормативно-правових актів;
- знати правові та етичні норми у сфері професійної діяльності;
- здатність організовувати сучасні форми правового навчання та виховання в позакласній та позашкільній час;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1.

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Тема 1.

Предмет, поняття, функції та структура правового виховання.

Тема 2.

Організаційно-управлінські основи правового виховання та його роль у формуванні демократичної правосвідомості та правової культури.

Кредит 2.

ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ

Тема 3.

Правове виховання в західних країнах та у країнах Сходу.

Тема 4.

Історичні традиції правового виховання в Україні.

Кредит 3.

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ТА ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Тема 5.

Правове виховання та державотворення в Україні.

Тема 6.

Деформації правової культури і правосвідомості та роль правового виховання в їх подоланні.

3. Рекомендована література

1. Абрамов В. І. Духовність суспільства : методологія системного вивчення / В. І. Абрамов. – К. : Київ. нац. екон. ун-т, 2004. – 235 с.
2. Гьофе О. Розум і право. Складові інтеркультурного правового дискурсу / О. Гьофе. – К. : Альтерпрес, 2003. – 264 с.
3. Дворкін Р. Серйозний погляд на права / Р. Дворкін. – К. : Основи, 2000. – 519 с.

4. Драгоманов М. П. Вибране / М. П. Драгоманов. – К. : Либідь, 1991. – 685 с.
5. Ильин И. А. О сущности правосознания: соч. : [в 2 т. – Т. 1.] / И. А. Ильин. – М. : Медиум, 1993. – С. 73-300.
6. Кавалеров А. І. Молодіжне середовище в його девіантному вимірі / А. І. Кавалеров, В. О. Довгополок, А. А. Кавалеров. – О. : Астропринт, 2005. – 127 с.
7. Калиновський Ю.Ю. Правосвідомість українського суспільства: генеза та сучасність: моногр. / Ю. Ю. Калиновський. – Х. : Право, 2008. – 288 с.
8. Кант И. Метафизические начала учения о праве: соч. Т. 4. – Ч. 2 / И. Кант. – М. : Мысль, 1964. – 544 с.
9. Кистяковский Б. А. Социальные науки и право / Б. А. Кистяковский. – М. : Изд-во М. и Ф. Сабашниковых, 1916. – 704 с.
10. Кістяківський Б. Вибране / Б. Кістяківський. – К. : Абрис, 1996. – 512 с.
11. Коваленко Н. Ю. Форми правового виховання студентів / Н. Ю. Коваленко // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2005. – Вип. 28. – С. 56-63.
12. Макиавелли Н. Государь. / Н. Макиавелли. – М. : Планета, 1990. – 79 с.
13. Максимов С. І. Філософія права: сучасні інтерпретації: [вибр. пр.: статті, аналіт. огляди, переклади (2003 – 2010)] / С. І. Максимов. – Х. : Право, 2010. – 336 с.
14. Нісімчук К. Технології виховання: морально-етичний аспект: моногр. / К. Нісімчук, А. Нісімчук. – Луцьк : Твердиня, 2009. – 180 с.
15. Новгородцев П. И. Сочинения / П. И. Новгородцев. – М. : Раритет, 1995. – 448 с.
16. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах : моногр. / за ред. В. П. Андрущенко, В. І. Луговий – К. : Пед. думка, 2008. – 254 с.
17. Пасько І. Т. Громадянське суспільство і національна ідея : (Україна на тлі європейських процесів. Компаративні нариси) / І. Т. Пасько, Я. І. Пасько. – Донецьк : ЦГО НАН України, Укрцентр, 1999. – 289 с.
18. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства : моногр. / за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – Х. : Право, 2007. – 248 с.
19. Правове виховання в сучасній Україні: моногр. / А. П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2010. – 368 с.
20. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: моногр. / Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. – Х. : Право, 2009. – 358 с.
21. Правосуддя: філософське та теоретичне осмислення: кол. моногр. / відп. ред. В. С. Бігун. – К. : [б. в.], 2009. – 316 с.
22. Проблеми влади і права в умовах посттоталітарних трансформацій: міждисциплінарний аналіз / за заг. ред. М. І. Панова, О. Г. Данильяна. – Х. : [б. в.], 2004. – 360 с.
23. Рікер П. Право і справедливість / П. Рікер. – К. : Дух і літера, 2002. – 218 с.

24. Роулз Дж. Теория справедливости / Дж. Роулз. – Новосибирск : Новосиб. гос. ун-т. 1995. – 535 с.
25. Соловьев В. С. Оправдание добра: соч. В 2 т. / В. С. Соловьев. – М. : Мысль, 1988. – Т. 1. – С. 441-462, 420-425.
26. Сучасний словник з суспільних наук / за ред. О. Г. Данильяна, М. І. Панова. – Х. : Прапор, 2006. – 432 с.
27. Франк С. Л. Духовные основы общества / С. Л. Франк. – М. : Республика, 1992. – 511 с.
28. Фуллер Л. Л. Мораль права / Л. Л. Фуллер. – К. : Сфера, 1999. – 232 с.
29. Харт Х.-Л.-А. Концепція права: пер. з англ. / Х.-Л.-А. Харт. – К. : Сфера, 1998. – 231 с.
30. Хеффе О. Политика, право, справедливость: основоположения критической философии права: пер. с нем. / О. Хеффе. – М. : Мысль, 1994. – 682 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

- 5. Засоби діагностики успішності навчання:** проведення практичних занять, написання рефератів та їх презентація, творчі завдання.